

بسمه تعالی

“با صلوات بر محمد و آل محمد”

وزارت کشور - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - وزارت راه و شهرسازی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
وزارت آموزش و پرورش - وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی سازمان برنامه و بودجه کشور
بنیاد شهید و امور ایثارگران - سازمان ملی استاندارد ایران
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران - سازمان بهزیستی کشور
شورای عالی استانها

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۸/۹/۱۰ به پیشنهاد سازمان بهزیستی کشور با مشارکت وزارتخانه های کشور و راه و شهرسازی و سازمان برنامه و بودجه کشور و به استناد تبصره (۲) ماده (۳) قانون حمایت از حقوق معلولان - مصوب ۱۳۹۶ - آیین نامه اجرایی ماده یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی ماده (۳) قانون حمایت از حقوق معلولان

- ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:
- ۱- قانون: قانون حمایت از حقوق معلولان - مصوب ۱۳۹۶ -
- ۲- فرد دارای معلولیت: افراد موضوع بند (الف) ماده (۱) قانون.
- ۳- مناسب سازی: مجموعه اقداماتی که در جهت اصلاح معابر، اماکن، ساختمان ها و فضاهای عمومی شهری و روستایی و وسایل حمل و نقل و ارتباط جمعی انجام می شود، به طوری که افراد دارای معلولیت قادر باشند آزادانه و بدون خطر در محیط پیرامون خود حرکت کنند و از تسهیلات محیطی، با حفظ استقلال فردی و رعایت شأن و منزلت انسانی بهره مند شوند.
- ۴- دسترس پذیری: اقداماتی که با هدف ایجاد محیط بدون مانع و قابل دسترس جهت مشارکت افراد دارای معلولیت در همه حوزه های زندگی و فراهم آوردن فرصت برابر برای آنها در برخورداری از امکانات زندگی اجتماعی، همانند سایر افراد انجام می شود. دسترسی شامل سامانه (سیستم) حمل و نقل، محیط فیزیکی، اطلاعات، آموزش و پرورش، فناوری (تکنولوژی)، اشتغال، منابع مناسب ارتباطی و رسانه ای است.
- ۵- دستگاه های مشمول: دستگاه های موضوع بند (ت) ماده (۱) قانون.

۶- اماکن عمومی: کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، بیمارستان‌ها، مدارس، دانشگاه‌ها، مراکز آموزشی و فرهنگی، اماکن ورزشی، پایانه‌ها، فرودگاه‌ها، ایستگاه‌های قطار شهری و برون‌شهری، مراکز خرید و تجاری، مراکز ارایه خدمات عمومی، بانک‌ها، بوستان‌ها و مراکز تفریحی، معابر عمومی و نظایر آنها.

۷- ستاد: ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب‌سازی کشور، موضوع ماده (۳) قانون.

۸- نظارت: فرایندی پویا و مستمر که در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط، نحوه اقدامات مرتبط با مناسب‌سازی و دسترس‌پذیری را بررسی و ضمن واپایش (کنترل)، موارد نقض را احصا می‌کند و مورد رسیدگی و پیگیری قرار می‌دهد.

ماده ۲- به منظور نظارت و هماهنگی جهت مناسب‌سازی و همچنین نظارت بر اجرای ماده (۲) قانون، ستاد با ترکیب مندرج در ماده (۳) قانون تشکیل می‌شود. تصمیمات ستاد برای کلیه دستگاه‌های مشمول لازم‌الاجرا است.

تبصره ۱- به منظور اجرای تصمیمات ستاد در سطح استان و شهرستان، ستادهای هماهنگی و پیگیری مناسب‌سازی استانی و شهرستانی تشکیل می‌شود. ترکیب اعضا و وظایف ستادهای استانی و شهرستانی به تصویب ستاد خواهد رسید.

تبصره ۲- شیوه‌نامه تشکیل و اداره جلسات ستاد و ستادهای استانی و شهرستانی به پیشنهاد سازمان بهزیستی کشور در اولین جلسه ستاد پس از ابلاغ این آیین‌نامه تصویب و ابلاغ می‌شود.

ماده ۳- دبیرخانه ستاد در سازمان بهزیستی کشور، دبیرخانه ستاد استانی در اداره کل بهزیستی استان و دبیرخانه ستاد شهرستانی در اداره بهزیستی شهرستان مستقر می‌شود.

ماده ۴- وظایف دبیرخانه ستاد به شرح زیر است:

۱- پیگیری اجرای تصمیمات ستاد.

۲- تهیه دستور کار، زمان‌بندی جلسات، ارسال دعوت‌نامه و دستور جلسات برای اعضای ستاد و تنظیم صورتجلسات آن.

۳- ایجاد بانک اطلاعاتی مورد نیاز مرتبط با مناسب‌سازی و دسترس‌پذیری.

۴- پیگیری تشکیل جلسات ستادهای استانی و شهرستانی و دریافت گزارش‌ها.

ماده ۵- دبیرخانه موظف است در مقاطع زمانی (۶) ماهه گزارش اقدامات انجام‌شده در راستای اجرای ماده (۳) قانون را تهیه و به هیئت وزیران و کمیته هماهنگی و نظارت بر اجرای قانون، موضوع ماده (۳۱) قانون ارسال کند.

ماده ۶- کلیه دستگاه‌های مشمول موظفند از زمان لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، ساختمان‌ها و اماکن موضوع تبصره (۱) ماده (۳) قانون را برای دسترس‌پذیری افراد دارای معلولیت به خدمات، مطابق با ضوابط مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران برای افراد دارای معلولیت مناسب‌سازی

کنند، به گونه‌ای که مناسب‌سازی ساختمان‌ها و اماکن یادشده ظرف (۳) سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه به‌طور کامل پایان پذیرد.

ماده ۷- سازمان ملی استاندارد ایران موظف است با پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به تدوین استانداردهای طراحی درگاه‌ها و وبگاه‌های الکترونیکی (سامانه‌های ارائه خدمات الکترونیکی) کلیه دستگاه‌های مشمول به منظور مناسب‌سازی و دسترسی‌پذیری افراد دارای معلولیت ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، اقدام کند.

تبصره- کلیه دستگاه‌های مشمول موظفند ظرف شش ماه، نسبت به پیاده‌سازی استانداردهای ابلاغی موضوع این ماده در درگاه‌ها و وبگاه‌های الکترونیکی (سامانه‌های ارائه خدمات الکترونیکی) دستگاه متبوع اقدام کنند.

ماده ۸- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با رعایت قوانین و مقررات مربوط، تمهیدات لازم را به‌عمل آورد تا از طریق شرکت‌های خودروساز داخلی یا شرکت‌های کاربری‌ساز (مناسب‌سازی خودرو) یا واردات، خودروهای مورد نیاز افراد دارای معلولیت، تأمین و خدمات پس از فروش آن نیز در سراسر کشور ارائه شود.

تبصره- سازمان ملی استاندارد ایران موظف است با پیشنهاد وزارت صنعت معدن و تجارت و با همکاری سازمان بهزیستی کشور نسبت به تدوین و ابلاغ استانداردهای دسترسی‌پذیری انواع خودرو برای افراد دارای معلولیت اقدام کند.

ماده ۹- سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران موظف است با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بنیاد شهید و امور ایثارگران و سازمان بهزیستی کشور نسبت به تولید برنامه‌های آموزشی و آگاه‌سازی مرتبط با مناسب‌سازی و پخش رایگان حداقل یک ساعت در هفته از محل ساعات پخش برنامه‌های موضوع ماده (۲۱) قانون اقدام کند.

ماده ۱۰- شهرداری‌ها و دهیاری‌های سراسر کشور موظفند جهت مناسب‌سازی و دسترسی‌پذیری محیط، معابر، اماکن و وسایل حمل و نقل عمومی و مبلمان شهری اقدامات زیر را انجام دهند:

۱- هم‌سطح‌سازی، مناسب‌سازی و نصب خط هدایت نابینایان در پیاده‌روها و تأمین محل ویژه توقف (پارک) خودروی افراد دارای معلولیت در محل توقف حاشیه خیابان‌ها و توقفگاه‌های عمومی.

۲- نصب چراغ‌های راهنمای مجهز به علایم صوتی ویژه افراد نابینا و کم‌بینا در تقاطع‌ها.

۳- انجام اقدامات و تمهیدات لازم برای فرهنگ‌سازی در جامعه پیرامون رعایت ضوابط مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران برای افراد دارای معلولیت.

۴- فعال‌سازی سامانه اطلاع‌رسانی و دریافت شکایات مردمی در خصوص مشکلات مناسب‌سازی و دسترسی‌پذیری معابر و محیط‌های شهری و اقدام در جهت رفع موانع موجود.

۵- مشروط کردن صدور پروانه احداث و بازسازی و پایان کار برای تمامی ساختمان‌ها و اماکن عمومی از جمله مجتمع‌های مسکونی، تجاری، اداری، درمانی و آموزشی به رعایت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره
تاریخ ۱۳۹۸/۹/۱۷

ضوابط مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران برای افراد دارای معلولیت در مورد دسترسی پذیری افراد دارای معلولیت توسط مجری.

۶- مناسب سازی و دسترسی پذیری کلیه پایانه ها، ایستگاه ها، تأسیسات سامانه ها و ناوگان حمل و نقل درون شهری و برون شهری منطبق با قوانین داخلی و استانداردهای بین المللی برای افراد دارای معلولیت، تأمین امکان بهره مندی این افراد از ناوگان حمل و نقل زمینی، دریایی و هوایی و آموزش کارکنان خود جهت همیاری عملی و صحیح با مسافران دارای معلولیت.

ماده ۱۱- وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و آموزش و پرورش موظفند موضوع مناسب سازی را متناسب با هر دوره تحصیلی در سرفصل ها و محتوای درسی لحاظ کنند.

ماده ۱۲- وزارت راه و شهرسازی موظف است تمهیدات لازم را به عمل آورد تا از طریق شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، سازمان نظام مهندسی ساختمان و مراجع قانونی مرتبط هنگام بررسی، تصویب و نظارت بر طرح های توسعه و عمران شهری و روستایی (اعم از طرح های جامع، تفصیلی و هادی) رعایت ضوابط مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران برای افراد دارای معلولیت لحاظ شود.

ماده ۱۳- وزارتخانه های راه و شهرسازی و میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی حسب مورد موظفند صدور مجوز احداث و بهره برداری مجتمع های رفاهی بین جاده ای، پایانه های مسافربری دریایی، هوایی، زمینی و ریلی را به رعایت ضوابط و مقررات مناسب سازی مشروط کنند.

ماده ۱۴- سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است در فرایند اخذ و ارتقای پایه شرکت های پیمانکار، گذراندن دوره آموزشی یا بازآموزی ضوابط و مقررات مناسب سازی را لحاظ کند.

ماده ۱۵- کلیه دستگاه های مشمول موظفند اعتبارات مورد نیاز برای اجرای وظایف مربوط در این آیین نامه را همه ساله جهت پیش بینی در لوایح بودجه سنواتی حسب مورد به سازمان برنامه و بودجه کشور و سایر مراجع مربوط ارایه کنند.

ماده ۱۶- از تاریخ لازم الاجرا شدن این آیین نامه، تصویب نامه شماره ۷۷۳۰۳/ت/۴۹۱۳۰ هـ مورخ ۱۳۹۴/۶/۱۵ لغو می شود.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور